Generalitat de Catalunya
Consell Interuniversitari de Catalunya
Oficina d'Accés a la Universitat

2025

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Qualificació			
1. Comprensió lectora	1.1		
	1.2		
	1.3		
	1.4		
2. Estudi del fet literari	2.1		
	2.2		
3. Reflexió lingüística	3.1		
	3.2		
4. Expressió escrita	4.1		
	4.2		
Suma de notes parcials			
Descompte per errors de normativa			
Total			
Qualificació final			

Comprovació		2a correcció	

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

L'examen consta de QUATRE parts obligatòries:

1. Comprensió lectora (2 punts): heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.

2. Estudi del fet literari (2 punts): heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a DUES de les qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les dues primeres.

3. Reflexió lingüística (3 punts): heu de respondre a TOTES les qüestions del bloc 1 i només a QUATRE de les sis qüestions plantejades en el bloc 2. Si en responeu més, només es tindran en compte les quatre primeres.

4. Expressió escrita (3 punts): heu de respondre a TOTES les qüestions que s'hi plantegen.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica. Es descomptaran 0,1 punts per errors de normativa (gramaticals, lèxics o ortogràfics) fins a un màxim de 2 punts.

1. Comprensió lectora [2 punts en total]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

La competició per veure quina és la ciutat més verda i més sostenible ha començat, i el lideratge d'aquesta transició ecològica està en joc. La majoria de ciutats que persegueixen aquest objectiu busquen transformar l'espai públic pacificant espais abans destinats al vehicle privat, prioritzant la mobilitat activa i introduint verd per aconseguir una ciutat més resilient, amb una millor qualitat de l'aire i que compleixi amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) de l'Agenda 2030. Objectius, però, que no només són de caràcter ambiental, sinó també socials i econòmics, i que busquen combatre les desigualtats.

Fa poc coneixíem les conclusions de l'estudi de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambiental de la Universitat Autònoma de Barcelona liderat per la urbanista i geògrafa Isabelle Anguelovski. Aquestes conclusions apuntaven que renaturalitzar les ciutats promou la desigualtat social, ja que fa que nous habitants amb més recursos s'instal·lin a la vora d'aquestes noves zones verdes, i expulsin els veïns i veïnes del barri amb un poder adquisitiu més baix. És el que coneixem com a *gentrificació verda* o *greentification*.

Aquest estudi corrobora la realitat en la qual es troben la majoria dels veïns de les grans ciutats, que, després d'anys de lluita per aconseguir la pacificació d'una via o la creació d'un espai verd, veuen que no podran gaudir-**ne**. Acabaran expulsats de casa seva, sigui per la impossibilitat d'assumir la pujada de lloguers que se'ls aplicarà per la revalorització de la zona sigui per la desaparició del teixit comercial de proximitat que donarà pas a activitats adreçades a un altre tipus de públic.

Paradoxalment, els *lobbies* que més s'oposen a les pacificacions són els que les acaben aprofitant més per treure'n profit, comprant edificis per subministrar habitatges a unes elits que volen ser a la vora dels espais verds. Un exemple d'aquesta realitat el podem veure a Barcelona, en llocs com el 22@, al Poblenou, on part dels residents van ser desplaçats per uns altres amb un poder adquisitiu més alt que van privar-**los** de gaudir de les millores urbanes implantades.

Davant d'aquest fenomen, no pertoca aturar la creació d'espais verds, ja que només amb aquests espais podrem assolir els objectius climàtics i de salut plantejats. El que cal és que aquestes transformacions físiques s'implantin de manera democràtica i equitativa arreu, i no de manera desigual, començant pels barris amb més vulnerabilitat i a la vegada acompanyades de mesures complementàries que permetin aturar-ne els efectes negatius sobre la població. Mesures com ara plans d'usos, polítiques actives d'adquisició i mobilització d'habitatges i locals cap al parc públic, control dels lloguers, millora del transport públic a la zona, implantació d'equipaments de proximitat com escoles a les zones verdes o continuïtat del comerç de proximitat i reducció del monocultiu comercial.

Adaptació feta a partir del text de Joan Maria Boronat i Pujals.
«La gentrificació verda, el perill obviat». *Galeries* [en línia] (16 gener 2023)

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) Els ODS afecten sols el medi ambient.	☐	☐
b) Els termes *gentrificació verda* i *greentification* són sinònims.	☐	☐
c) Els residents d'un barri són els que més es beneficien de la seva renaturalització.	☐	☐
d) Els nous residents que desplacen els oriünds tenen un poder adquisitiu més baix.	☐	☐
e) La solució per a aturar la gentrificació és reduir la creació d'espais verds.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) *Comandament, guiatge*:

b) *Ratifica, confirma*:

c) *Resistent, robusta*:

d) *Contradictòriament*:

e) *Proporcional*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. La resposta ha de contenir tots els elements que formen la construcció substituïda pel pronom feble. [0,5 punts]

a) «Aquest estudi corrobora la realitat en la qual es troben la majoria dels veïns de les grans ciutats, que, després d'anys de lluita per aconseguir la pacificació d'una via o la creació d'un espai verd, veuen que no podran gaudir-**ne**»:

b) «Un exemple d'aquesta realitat el podem veure a Barcelona, en llocs com el 22@, al Poblenou, on part dels residents van ser desplaçats per uns altres amb un poder adquisitiu més alt que van privar-**los** de gaudir de les millores urbanes implantades»:

1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, per què la transició ecològica a les ciutats provoca desigualtats socials. [0,5 punts]

2. Estudi del fet literari [2 punts en total]

Bloc 1

2.1. Llegiu el poema següent i responeu a les qüestions plantejades a continuació.

Desolació

Jo só l'esqueix d'un arbre, esponerós ahir,
que als segadors feia ombra a l'hora de la sesta;
mes branques una a una va rompre la tempesta,
i el llamp fins a la terra ma soca migpartí.

Brots de migrades fulles coronen el bocí
obert i sens entranyes que de la soca resta;
cremar he vist ma llenya; com fumerol de festa,
al cel he vist anar-se'n la millor part de mi.

I l'amargor de viure xucla ma rel esclava,
i sent brostar* les fulles i sent pujar la saba,
i m'aida a esperar l'hora de caure un sol de conhort.

Cada ferida mostra la pèrdua d'una branca:
sens jo, res parlaria de la meitat que em manca;
jo visc sols per plànyer lo que de mi s'és mort.

* *brostar*: 'brotar'.

2.1.1. Què expressa el poema «Desolació», de Joan Alcover? [0,25 punts]

2.1.2. Quin tipus de versos componen el poema? [0,25 punts]

2.1.3. En quina estrofa el poeta fa servir el polisíndeton? [0,25 punts]

2.1.4. Assenyaleu un exemple d'hipèrbaton en el poema. [0,25 punts]

Bloc 2

2.2. Responeu només a DUES de les quatre qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les dues primeres.)

2.2.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu quines diferències hi ha entre una auca i una corranda. [0,5 punts]

2.2.2. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) Un quintet i una quinteta es refereixen al mateix tipus d'estrofa.	☐	☐
b) El haiku és una composició d'origen turc.	☐	☐
c) El monòleg és un diàleg entre dos personatges en una obra teatral.	☐	☐
d) Un vers hendecasíl·lab té deu síl·labes.	☐	☐
e) El mim és una representació muda.	☐	☐

2.2.3. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu si els termes *Renaixement* i *Renaixença* són sinònims. [0,5 punts]

2.2.4. Indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	*Fals*
a) Àngel Guimerà només va escriure una obra de teatre.	☐	☐
b) El tòpic *locus amoenus* vol dir 'lloc amè'.	☐	☐
c) La personificació atribueix qualitats humanes a animals o a éssers inanimats.	☐	☐
d) Els termes *hipèrbole* i *hipèrbaton* són sinònims.	☐	☐
e) El panegíric és una composició breu i incisiva, sovint de caràcter satíric o moral.	☐	☐

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

Bloc 1

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. Un exemple d'aquesta realitat el podem veure a Barcelona.

- ☐ complement agent
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement de l'adjectiu

3.1.2. Un exemple d'aquesta realitat el podem veure a Barcelona, en llocs com el 22@, al Poblenou, on part dels residents van ser desplaçats per uns altres amb un poder adquisitiu més alt.

- ☐ complement de règim verbal
- ☐ complement agent
- ☐ subjecte
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3. La majoria de ciutats que persegueixen aquest objectiu busquen transformar l'espai públic.

- ☐ oració subordinada substantiva de complement directe
- ☐ oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- ☐ oració subordinada substantiva de subjecte
- ☐ construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.4. Acabaran expulsats de casa seva, sigui per la impossibilitat d'assumir la pujada de lloguers que se'ls aplicarà per la revalorització de la zona sigui per la desaparició del teixit comercial de proximitat.

- ☐ subjecte
- ☐ atribut
- ☐ complement o objecte directe
- ☐ complement o objecte indirecte

3.1.5. Els *lobbies* que més s'oposen a les pacificacions són els que les acaben aprofitant més per treure'n profit.

- ☐ complement de règim (o preposicional)
- ☐ complement circumstancial (o adjunt)
- ☐ complement del nom
- ☐ complement agent

Bloc 2

3.2. Responeu només a QUATRE de les sis qüestions que es plantegen en aquest bloc. (Si se'n responen més, només es tindran en compte les quatre primeres.)

3.2.1. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

a) _____ de bo en Joan arribés a trobar l'anell que havia perdut. Poques coses l'haurien fet _____ feliç. (*tan / tant*)

b) M'agradaria saber _____ no t'agrada el llibre d'en Quim Monzó *El* _____ *de tot plegat*. (*perquè / per què*)

c) No te'l mengis, _____ t'agrada. No recordava que no t'agrada el peix _____ la carn. (*sinó / si no*)

d) No sé _____ argumentava la Maria, però per molt _____ digui no la deixaré sortir a la nit. (*que / què*)

e) Encara que en Joan és tan bon dibuixant _____ el seu germà, el supera _____ retratista. (*com a / com*)

3.2.2. Completeu les oracions següents amb la forma verbal adequada a un registre formal. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]

a) Fa uns quants anys, al pare li _____ (*complaure*) que vinguessin amics a casa nostra.

b) Joan, cal que _____ (*collir*) tot el que has llençat a terra.

c) Mai no hauria cregut que tots nosaltres _____ (*cabre*) en aquest balcó.

d) A l'acusat, a la fi, l'han _____ (*absoldre*) de tots els presumptes delictes.

e) D'aquí a una setmana la infermera et _____ (*treure*) els punts de la ferida.

3.2.3. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so africat prepalatal sord [tʃ]. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts]

«El 2 de maig van trobar el cartutx perdut al mig del bosc. Un home en va donar l'avís i el policia se'l va posar a la butxaca. Van veure també un raig de sang de color ben roig que era al seient d'un cotxe de matrícula de Txèquia.»

3.2.4. Completeu les oracions següents amb els substantius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

a) La caiguda li va provocar un gran _____ a tot el cos. (*dolor*)

b) En l'excavació, els arqueòlegs van fer una gran _____. (*trobar*)

c) Era un home despietat; es caracteritzava per la seva _____. (*cruel*)

d) El _____ designa l'actitud que nega fets històrics demostrats o teories avalades per la comunitat científica. (*negació*)

e) Volia cursar _____, és a dir, la disciplina que estudia tots els fenòmens relacionats amb la música. (*música*)

3.2.5. Assenyaleu i esmeneu els cinc errors que apareixen en el text següent. (Si se n'assenyalen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts]

«Ens obriran les portes del palau i ens instalarem en el mateix. No sabia que el patje dúia un casc dorat i a la mà, una llança de dos metres.»

3.2.6. Identifiqueu a quina de les varietats dialectals del català (rossellonès, central, nord-occidental, valencià, balear i alguerès) pertany el text següent i subratlleu tres característiques diferents pròpies d'aquesta varietat. (Si se'n subratllen més, la pregunta serà puntuada amb 0.) [0,5 punts: 0,2 punts per la varietat dialectal i 0,3 pels trets]

«A nosaltres crec que això reeixiria.
Què arrisquem d'ho provar? Pas res!
Sí, sí! li diu la seua amiga,
tenes raó. Provem. A ne jo, ja me triga.
Veiam si gosarà me repetir, en Jaume,
que som bèstia com una sauma
quan sentirà el francès que vaig a li parlar.»

4. Expressió escrita [3 punts en total]

4.1. Reescriviu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present (indicatiu o subjuntiu) per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals originals i les reescrites. [1 punt]

«Paradoxalment, els *lobbies* que més s'oposen a les pacificacions són els que les acaben aprofitant més per treure'n profit, comprant edificis per subministrar habitatges a unes elits que volen ser a la vora dels espais verds. Un exemple d'aquesta realitat el podem veure a Barcelona, en llocs com el 22@, al Poblenou, on part dels residents van ser desplaçats per uns altres amb un poder adquisitiu més alt que van privar-los de gaudir de les millores urbanes implantades.

Davant d'aquest fenomen, no pertoca aturar la creació d'espais verds, ja que només amb aquests podrem assolir els objectius climàtics i de salut plantejats. El que cal és que aquestes transformacions físiques s'implantin de manera democràtica i equitativa arreu, i no de manera desigual, començant pels barris amb més vulnerabilitat i a la vegada acompanyades de mesures complementàries que permetin aturar-ne els efectes negatius sobre la població.»

4.2. La gentrificació també es relaciona amb altres realitats com ara un augment del turisme. Escriviu un text formal ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què descriviu les conseqüències de l'arribada massiva de turistes a una ciutat. [2 punts]

Comprovació:	

2a correcció:	

3a correcció:	

Etiqueta de l'estudiant

Institut d'Estudis Catalans

L'Institut d'Estudis Catalans ha tingut cura de la correcció lingüística i de l'edició d'aquesta prova d'accés